

Nieuw Gronings woordenboek voor leerlingen basisscholen

Nu h N
28/10/1980

GRONINGEN - Zelf noemde hij gistermiddag bij de presentatie van het boekje pagina 222 en verder nogal interessant, vooral voor politici. Op die pagina's staan 120 variaties op het thema **PERSOON**: Het Gronings, zo blijkt daaruit is bij al die omschrijvingen, van een 'persoon die praat over onbegrepen dingen' (een kwaalmlaamp) tot een 'zwaar en dik persoon' (grofmelenschobberd) heel wat vindingrijker dan het Nederlands.

Maar Siemon Reker uit Bedum, taalfunctionaris der provincie Groningen weet natuurlijk wel beter, toen hij op de bijeenkomst in het Provinciehuis van Groningen de eerste vier exemplaren van het 'Zakwoordenboek Gronings-Nederlands / Nederlands-Gronings' aan de vier op dat moment aanwezige gedeputeerden, R. Vos, H. Vos, J. van Helden, G. Beukema, aanbod.

Aan het kloeke, vermaarde standaardwoordenboek van K. ter

Laan is daarmee meer dan alleen een uiterst handzaam exemplaar toegevoegd. En dat niet alleen door het te moderniseren, maar ook in zijn poging om tot een uniformering van de spelling te komen. Voor de Groninger taalpuriteinen moet dat koren op de molen voor menige pittige discussie zijn.

Het is een echt woordenboek geworden. Ter Laan destijds ging ook veel uit van uitdrukkingen, Reker laat dat achterwege. Nu is er wel een uitgebreide woordenlijst van het Nederlands naar het Gronings en omgekeerd. Het dialect van de stad Groningen, Reker schrijft het in zijn inleiding, en in zekere mate ook dat van Westervolde, heeft een minder prominente positie gekregen dan bij Ter Laan, „omdat de taal van die streken nu eenmaal (zeer) hard op zijn retour is.” In het zakwoordenboek, het paste zo bleek inderdaad in de achterzakken van de vier gedeputeerden, zijn de plaatsnamen ruim vertegenwoordigd. Daarbij is Reker uitgegaan van de naam die in de plaats zelf gangbaar is en niet die in de omgeving wordt gebruikt. Leek blijft derhalve gewoon Leek en niet Laik, Loik of De Lieke.

Reker heeft zich, zo blijkt, realistisch opgesteld. „De snelle verandering van het hedendaagse Gronings ten opzichte van dat van vroeger,” zo stelt hij, „dwingt ook de maker van een woordenboek tot het doen van keuzen: wanneer zal 'schoats' worden opgenomen naast 'scheuvel'?”

Loco-commissaris der Koningin R. Vos begreep, zo bleek gistermiddag al snel, het grote belang van het boekwerkje: hij gaf de uitgever staande de bijeenkomst opdracht om op kosten van de Provincie Groningen alle basisscholen in de provincie van een exemplaar van het Groninger Zakwoordenboek te voorzien. Hetgeen door de vele aanwezigen zeer werd gewaardeerd